

GAZETA TRANSILVANIEI

Abonamentul: pentru Austro-Ungaria pe un an 24 cor.; pe 1/2 an 12 cor.; pe 3 luni 6 cor., pentru România și străinătate pe un an 40 lei; pe 1/2 an 20 lei.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

Apare seara, în fiecare zi de lucru.

Redacția și administrația: Strada Prusăului Nr. 15.

Inseratele se primesc la administrație. Prețuri după tarif și înveții Manuscrisele nu se înapoiază. TELEFON Nr. 226.

Atitudinea Svediei.

— Un capitol din preocupările statelor mici. —

Războiul actual este războiul puterilor mari, iar puterile mici au rămas pe al doilea plan. Ententa și-a luat în războiul actual devisa: apărarea națiunilor mici în contra militarismului german. În parlamentul englez s'a repetat nu de mult fraza: »Noi pentru apărarea națiunilor mici am scos sabia și nu o vom băga-o în teacă până nu vom recucerii Belgia și Serbia.»

Vorbele ministrului englez sunt fraze frumoase. Ocuparea Egiptului, asediarea Salonului, a insulei Corfu, demonstrațiile navale din portul Atenei, blocarea porturilor neutrale, confiscarea poștei și mărfurilor svedeze, oprirea muniției române în Rusia și altele dovedesc însă în dejuns cum își aplică ententa devisa: »apărarea națiunilor mici.»

Națiunile mici, pe baza experiențelor din trecut, și-au cam dat seama de soarta ce le poate aștepta. Spania a pierdut doar Gibraltarul, Suedia a pierdut Finlanda și România a pierdut Basarabia. Tot ce au pierdut ele s'afie astăzi — curios lucru! — tocmai sub stăpânirea puterilor ententei.

Invățând din paguba proprie s'au mai cumințit și statele mici. Bulgaria a refuzat patronajul rusesc iar celelalte puteri neutrale încă nu se prea încred în ademirile binesunătoare. Doar singur Portugalia, temându-se de absorbire din partea Spaniei, s'a pus sub scutul Angliei, pentru a se opune cererilor Germaniei în chestia sechestrării vaselor germane. Olanda este în luptă cu elementele naturii iar Norvegia înclină și acum spre Germania.

Neutrale au rămas așazicând numai două state mai mici: România și Suedia, ambele având acelaș principiu, ca prin jertfe cât s'au poate de mici să facă ispravă cât mai mare.

Deastădată ne vom ocupa indeosebi cu Suedia. La începutul războiului mondial ministrul svedez Hammarskjöld a luat cunoscuta inițiativă pentru restabilirea păcii și a echilibrului european. Dar ne-având nici autoritate nici forța de lipsă a cerut sprijinul Americii. Președintele Wilson a denegat ajutorul Americii și așa a rămas tot lucrul baltă. De-atunci a trecut un an și jumătate. S'au cheltuit averi și

s'au prăpădit mulțime de oameni. Importanța țării mici a crescut însă în timpul acesta, iar azi vedem din vocile de presă svedeze, că Suedia se întoarce către România și — poate în curând — vom auzi eventual de o alianță între România și Suedia.

Suedia este o țară relativ mică, dar locuită de un popor cult și inteligent. Poporul e de origine gotică. O parte din peninsula scandinavă se numește și azi *Gothia*, iar insula dintre Suedia și Finlanda se numește *Gothland*. Suveranii svedezi din evul mediu purtau titlul și coroana: Reges Suecorum, *Gothorum* etc. Goții au cutrărit Europa întreagă și peninsula Scandinavă a fost în legătură comercială cu Bizanțul. Ba d-l Iorga află și ceva asemănare între portul popular al nostru și între portul femeilor svedeze.

Costumul popular al femeilor, — zice d-l Iorga, — este în Scandinavia întrutotul corespunzător cu costumul populației dela noi: fote cu dungi orizontale colorate cam în acelaș fel, așezate în acelaș rândul. Trebuie să existe o explicație pentru aceasta, și ea nu poate să fie decât aceea, că elementele gotice ce locuiau în aceste regiuni europene încă din jumătatea veacului al cincilea, fuseseră cândva în legătură cu acea civilizație primitivă *traco-ilirică* dela care am păstrat și noi în viața poporului nostru elementele cele mai însemnate și mai caracteristice.

Legăturile din veacul al cincilea s'au rupt și poate acel nefericit rege al Svediei Carol XII, a trecut ca fugăr peste ținuturi locuite de români. Svedezii s'au gravitat spre Germania și pe vremea războaielor confesionale vedem scoborându-se acel Gustav Adolf, preamărit și azi de toți protestanții, ca să facă pace în Europa.

După catastrofa dela Poltava Rușii cuprind litoralul oștic al mării otice și își întind domnia peste întreaga Finlanda, care se ținea o-dinioară de Suedia. Pofta neșafioasă a colosului din Moscova ne îndestulindu-se cu atât, și-a creat devisa: Drum liber spre marea ocean! Drumul acesta are două direcții. Una peste Suedia la oceanul Atlantic și cealaltă peste România la Constantinopol și Marea Mediterană.

Svedezii par a se fi conșinș, că numai așa vor putea face azi pace în Europa, dacă vor cimenta din nou legăturile avute cu românii în veacul al cincilea. În Suedia s'a și început acțiunea de apro-

piere între aceste două țări și foile germane vorbesc deja despre înființarea unei legațiuni svedeze în București, iar agenția telegrafică „*Svensk Loesen*” aduce știrea că: „Tocmai, cu România ar trebui să avem legături mai intime. România și Suedia flanchează Rusia. România posedă irenta în Basarabia, iar Suedia în Finlanda. Dintre neutralei numai Suedia și România mai sunt importante pentru sfârșitul războiului în baza forțelor lor militare și a situației strategice.”

Teama de Germania.

— Ce crede un ofițer superior român. —

Sub titlul «Se face lumină», d. colonel Alexe Anastasiu publică în «România Militară», revista oficială a armatei, pusă sub patronajul M. S. Regelui Ferdinand și condusă de un comitet compus din 12 generali, o serie de articole interesante.

Ocupându-se de continua stare de defensivă a armatei franceze, d. colonel Anastasiu spune între altele:

„Germanii au fixat pe francezi, pentru a trece contra rușilor, asupra cărora au obținut remarcabile succese și au fixat așa de bine pe francezi, că au avut vreme să Oprească marea ofensivă rusă, să răstoarne toate armatele rusești și să cucerească din țara lor toată partea de adevărată vitalitate europeană, scoțând din cauză aceste armate pentru un timp atât de îndelungat.

În acest moment întâ Italia în acțiune și impune austro-germanilor o deplasare mare de forțe, contra lor. Totuși, Franța nu face de cât încercări timide.

Noile forțe rusești au fost fixate și ele, pentru a da timp și libertate de acțiune germanilor să zdrobească pe Sârbi, pe Muntenegreni și să închidă la Salonic stabele forțe anglo-franceze trimise în Balcani.

Nici rușii, nici francezii, nici italienii, nu s-au mișcat. Ca și după precedentele lovituri, urmează acum o perioadă de acalmie. În acest timp germanii pregătesc o nouă lovitură și va veni fatal rândul frontului francez sau italian.

Ce vor putea face armatele franceze și italiene, singure, contra loviturilor bine pregătite și executate de forțe covârșitoare austro-germane, războite, aduse în mare parte de pe alte fronturi, unde au fost biruitoare, nu este dificil a prevedea. Dacă și de astă-dată germanii nu vor putea obține rezultate

hotărâtoare, se poate în tot cazul crede mai ușor în o lărgire a cercului investirii Puterilor Centrale, decât în un succes militar francez sau italian contra lor.

Că Germanii executând aceste lovituri succesive, se uzează și îndură pierderi considerabile, este cert. Dar anglo-belgo-francezii, și tot astfel italienii, zdrobiți ca în felul cum au fost rușii, nu vor avea pierderi, nu se vor uzea.”

D. colonel Anastasiu explică această eternizare a defensivei anglo-franceze, în modul următor:

„... Vor fi, desigur, motive explicative numeroase a acestei atitudini din partea comandamentului superior francez; nu greșim însă a număra între motivele acesteia și *sentimentul exagerării adversarului*, sentiment care impune prudență mai multă de cât trebuie, chiar și capabilităților recunoscute.

Generalul Fridrich von Bernhardi, în valoroasa sa lucrare din 1912 „*Vitorul nostru*” la capitolul „Sorții de isbândă militară a Germaniei” zice:

„E în totdeauna o mare greșală a scoți pe adversar mai prejos de valoarea lui. Se pot face în această privință experiențe foarte dureroase, cum s'a întâmplat francezilor în 1870. și englezilor în Africa de sud.

„Dar e încă și mai primejdios a exagera această valoare, pentru că energia se stingherește și pretutindeni se scotoceș primajii car, de cele mai multe ori, nu există. Kuropatkin, în Manciuria, a fost prada unor astfel de idei blestemate și a lăsat necontenit să-i scape din mână o biruință sigură.”

Joffre pare că s'a lăsat a fi cuprins de acelaș cusur ca și Kuropatkin.”

Străinătatea la moartea Reginei Elisabeta.

Condoleanțele camerei italiene.

Din Roma se anunță:

În camera italiană min'strul Sonnino a rostit următoarea cuvântare:

„Indeplinesc o tristă sarcină de a anunța Camerei că a decedat regina Elisabeta, văduva regretatului rege Carol al României, matusa suveranului actual. Guvernul italian s'a grăbit a exprima guvernului român vîș și sincerile sale condoleanțe, sigur de a fi astfel interpretul simțimintelor parlamentului și țării față de Augustul suveran al României, față de poporul român cu care ne unesc tradițiuni vechi și o amniție satornică.

Regina Elisabeta a fost nu numai pe tron demna tovarășe a regelui Ca-

rol, dar ea a explicat în cele mai nobile forme ale artei și miliei calitățile alese ale spiritului doctrinei umanității. Amintesc admirabila sa operă de organizare pentru îngrijirile răniților în timpul războiului din 1877/78, numeroasele instituțiuni de binefacere și de cultură întemelte sau dezvoltate de Ea în România. Nu mai am trebuință să amintesc în domeniul literelor opera cunoscută de toată lumea, care înconjură cu celebritate numele de Carmen Sylva.

Din Londra se anunță:

Toate ziarele publică lungi articole simpatice cu ocasiunea morței reginei Elisabeta, căreia îi descriu lucrările artistice și fac să relaxe în relief marile servicii ce a adus în anii critici înalte de proclamarea independenței României. Ziarele sânt unanime a o numi Mama națiunii sale.

Din România.

Un nou incident româno-bulgar. — Vânzarea celor 100 mii vagoane consorțiului german. — Criza universitară din Iași. — Ointrepelație în chestia esternă.

Din Caracal se comunică:

Comandantul pichetului de grăniceri Corabia, făcând zilele trecute o inspecție cu barca pe Dunăre în dreptul insulei Dragavei, postul de grăniceri bulgar de la Besliu, a tras mai multe focuri de armă asupra-i, capturându-l. Comandantul a fost transportat în Bulgaria. Cazul a fost denunțat în urma comunicărilor unor pescari.

Luni dinineastă s'au fixat definitiv condițiunile financiare ale vânzării celor 100 mii vagoane cu grâu, consorțiului german Consorțiului cunapător a sfârșit prin a accepta 117 lei pentru schimbul a 100 mărci hârtie, și 123 lei 50 bani pentru 100 mărci în aur. Germanii vor depune în aur a treia parte a prețului total de cumpărare — adică 120. (Prețul de cumpărare este de aproape 360 milioane) din care jumătate la Berlin pe numele Băncii Naționale a României și jumătate la București la Banca Națională. Restul va fi plătit în lei, pe cursul anunțat mai sus.

D. ministru de instrucție a acordat d-lui Ștore un concediu de două luni dela careia de drept constituțional ce ocupă la Universitatea din Iași. D. Ștore va fi suplinț de d. Triandaf.

Alegerea de rector va avea loc la 9 Martie. La 8 Martie va avea loc alegerea de decan al facultății de medicină în locul d-lui Dr. Leon, al cărui mandat expiră. Atât alegerea de rector, cât și aceea a noului decan al facultății de medicină, promit a fi foarte interezante.

În sedința de aiașteri a camerei d.p. C. Cuză și-a desfășurat interpelația în chestia politice externe lavi-

Carmen Sylva.

Vântul.

— În traducerea lui Gh. Coșbuc —

Pădurea este-o liră
Iar vântul cântăreț,
El cânt' așa isteț
Că toate 'n jur se miră.

Tot spune nerugat
Și cântece și g'ume
Și ce-a văzut prin lume
Și pe-unde-a alergat.

El plânge 'ntăi cu încetul
Cu hohot plânge-apoi.
Plâng jalnic amândoi
Și lira și poetul.

Ascultă 'n vale-acum
Și spunegă isv'rutul,
S'apropie și norul
Și se uită că-i pe drum.

Și flori și ierbi cu multă
Durere-acu 'și șoptesc,
Din deal se pomeneșc
Și stăncile ascultă.

Și toate dimprejur
Uimite stau și-admiră,
Când e pădurea liră
Și vântu trubadur.

Un discurs al Carmen Sylvei.

La solemnitatea inaugurării cursurilor Universității ieșene, în anul 1897 au asistat MM. LL. Regele Carol și Regina Elisabeta. Cu acea ocazie M. S. Regina a rostit următorul discurs, socotit ca una din cele mai splendide pagini de oratorie clasică:

Domnilor profesori!

Mișcată am fost până în adâncul sufletului Meu, văzând că Mi-ați săpat numele pe tabla de marmoră din locașul de unde isvorăște pentru noi învățătura.

Cum am putut merita o asemenea onoare, căci sânt numai un școlar plin de râvnă de a munci și de dorința de a vedea tinerețea urmând în acelaș spirit și cu aceeaș tragere de inimă și jertfe calea trasă de cei mai bătrâni?

Adevărat e că învățătorii Mei sânt cei mai minunați ce-i poate arăta scurpa noastră țară: Miron Costin istoricul plin de patriotism, cel mai curat și mai nemeșteguit; Dosofteiu, care cu inima smerită a pus în versuri Psalmii lui David; Vasile Alexandri, care cu gura de aur a cântat rostul melodiilor ce urechea lui cea fină auzea. Acestia M'au condus drept la isvor, la însăși inima poporului, la acest rubin neprețuit.

Gura popoarelor e cântecul răpitor al priveghetorei, care aduce la auzul nostru sunetele limpeză ale auzului, ce ea dia freamătul vorbitor al codrilor României și plutesc peste poente strălucitoare și peste valurile aurite ale câmpurilor și lanurile noastre. Din gura poporului tragi învățătura mare și traicnică ca din sururile nesecute ale tainicului Sânx. Gura poporului e isvorul cel limpede, care iese din stâncă sănătoasă spre a răcori necur-

mat sufletele setoase. Gura poporului e înțelegiunea nesfârșită. Iar cântecul poporului este cea mai înaltă poezie, căci el dă viață și viața-i suferință. Cântecul poporului este cea mai profundă poezie, căci fiecare l'a simțit pentru întâiași dată.

El curge din vasele și din strigătul de durere, din nădejde și din suferință; și numai acela se poate numi poet, care a dat de aceste simțuri.

Am avut în patria Mea rara fericiere de a auzi Cântecul României, când era încă ascuns și necunoscut. El M'a făcut de am pătruns în inima poporului Meu, de par'că a-și fi din ea născută.

Dar! Dint'r'insa din nou M'am născut! Că ce sânt? La ce școală am învățat? Lumea bașmelor românești M'au încunjurat, cu tot farmecul și versul românesc a cântat și inima Mea.

Ferice sânt că Mi s'a dat să învăț aci și tot aci voi învăța, până când sufletul în mine va fi.

Se zice că maestrul cel mari al lătălei arte creștine au zugrăvit în ge-

nunchi și în rugă ferbite. Și Eu în genunchi sânt dinaintea cântecului, ca dinaintea ceeace Dumnezeu a dat mai curat coșilor săi, ca dinaintea aceluî cuvânt din Evangheli care luminează întinerescul și care-l duce spre acele leățimi strălucitoare, pe care duhul simplu al omului nu și-l poate atfel închipui, decât înt' o palmode eternă dinaintea feței lui Dumnezeu.

Tabla de marmoră, ce a-ți așezat în sala cea mare a Universității din Iași, este destinată să alică aminte toate acestea. Ca școlar și pentru școlari, mulțumesc din toată inima și din inimă plăă de bucurie, pentru acest semn de iubire.

Să trăiască cântecul veșnic înăfăr al iubitei noastre țări! Să trăiască toate inimile cele tineri care vor cânta acest cântec de mil și mil de ori, jos peste țărâna noastră, sus spre sufletele noastre!

Să trăiască toți școlarii și toți învățătorii!

nind guvernul, că a monopolizat pen-
tru sprijin răspunzătorii dreptul de-a
hotărî în chestiunea externă.

Ministrul Morfîn răspunzând
a spus că în aceste împrejurări, e
mai mare răspunderea pe care o
are guvernul aflat întâmplător la
putere, decât răspunderea pe care
o are opinia publică. „De aceea,
cu plăcere declar că vom fi urmă-
tori celui de al doilea stat pe
care tot d. Ouză îl dă. D-sa a
spus că am început prin a tăcea
și că se cuvine să tăcem până la
urmă. Vom tăcea, da. Dar vom
continua să veghiem, ca și până
acum, la realele interese ale țării.“

Spicuirii din presă.

Chestia munițiilor. Ziarele conser-
vatoare se ocupă în numeroase arti-
cole cu chestia, aprovizionării Româ-
niei cu armament și muniții. Ziarul ofi-
cios conservator constată că nimeni nu
știe cu cât a fost sporit armamentul
român prin comanda din America,
Franța, Anglia și Italia și arată că prea
puțin din acele comenzi au putut sosi
în țară pe linia Salonice-Nis. Iar armele
și munițiile rămase la Salonice urmau
să fie aduse pe la nordul Suediei, prin
portul rusesc Kola. Or, linia ferată de la
Kola la Petregrad nu e încă terminată
și nici nu se știe când va fi data cir-
cuției.

După lungi considerațiuni în acest
sens »La Politique« își încheie articolul:
»S'ar putea foarte bine, ca să so-
sească momentul când o întrebare di-
ficultă, foarte dificilă, să fie pusă guver-
nului d-lui Brătianu.

Recentele discursuri cari s'au pro-
dus în Parlament, la care s'a adăugat
ca un fapt complimentar scrisoarea d-lui
colonel V. Verzeș, au scos în evidență
că, cu toată atitudinea României, Ger-
mania și Austro-Ungaria au continuat
să se furnizeze în schimbul mărfurilor
de compensație, milioane de cartușe
mil de baterii pentru servicii de bu-
cătărie de campanie, precum și sute
de cuptoare, etc.

Cu toată prohibirea exportului,
ne-au furnizat obiecte exclusiv de ni-
chie, bine înțeles în schimbul com-
penșiunilor altor produse de care aveau
nevoile puterile centrale.

Este oare, atunci, îndrăneț de a
se întreba, ce am căutat noi să ne mai
procurăm din America, Anglia, Spania
și Italia? Ce, însemnează această acro-
bație care se face în jurul transportului
la munițiuni?

Avem dincolo de frontierele noas-
tre, deschise resursele gigantice ale
metalurgiei austro-germane. Nu avem
deci să ne adresăm lor în schimbului
unor produse românești, astăzi aproape
fără o deosebită valoare dar cari în
1914 și 1915 erau foarte căutate.

Nu existase un teren favorabil,
pentru un acord pe bază și schimb
de produse? Și ce însemnă geniala
combinațiuni politice externe, cari nu
au dat, până acum decât un singur re-
zultat, acela de a face să se știe că
există undeva, la oceanul înghețat o
ceastă Mormână care e mai aherabilă
decât aceea a Arhangheșku-lui — și
nimic altceva? —

Supravegherea aprovizionării
țării. »Vitorul« vorbind de comisiunea
ce se va întocmi pe lângă ministerul
de interne, zice:

»Noua comisiune centrală, care
va funcționa pe lângă ministerul de in-
terne, — compusă din bărbați compe-
tenți și cu experiență, între cari și pri-
marii principalelor noastre orașe — va
avea ca atribuție generală supraveghe-
rea aprovizionării comunei și con-
trolul prețurilor.

Lucrând în legătură cu celelalte
două comisiuni existente, de export și
import, și cu direcția căilor ferate în
tot ce privește chestiunea însemnată a
transporturilor, noul organ este che-
mat desigur la o activitate din cele
mai utile și eficiente.

Neutralitatea României și dis-
cursul d-lui Sassonow. Ziarul »Stea-
gul« comentând comunicatul guver-
nului din »Universul« pe care l-am pu-
blicat și noi, face următoarele obser-
vări:

»Mai întâi nu înțelegem ca într'o
chestiune atât de importantă, guvernul
să se servească de coloanele ziarului
»Universul«. Cu asemenea proceduri
nu se poate liniști opinia publică care
așteaptă de la guvern un răspuns ho-
rât la întrebarea gravă: Suntem sau
nu neutri în cel mai corect sens al
cuvântului; avem sau nu libertatea de
voțiune cu care s'au putut eși cu bine
din împrejurările de azi? —

În al doilea rând chiar explicațiile
date prin »Universul« sunt o încercare
stângace de a depăși chestiunea.

Se va fi vorbit în presa puternic
centrală de o cooperare română cu ar-
matele imperiale, deși noi nu avem cu-
noștință de un asemenea limbaj, dar
chiar așa fiind scrisese unor colabora-

tori anonimi și cari în adevăr pot ex-
prima niște simple dorințe, nu pot a-
vea același valoare cu declarațiunile ofi-
ciale ale unui ministru de externe ca
d-l Sassonow.

D-l Sassonow nu a întrebuitat
forma convenită exprimării unei dorinți
ci a făcut afirmațiuni categorice, care nu
pot lăsa îndoielă asupra existenței unor
angajamente contrare neutralității, dacă
o desminte categoric din partea gu-
vernului nostru nu se produce.

Nu putem intra în discuțiunea
mai amănunțită a chestiunii, acum
când toate inimile românești sunt co-
pleșite de durerea pierderii Majestății
Sale Reginei Elisabeta.

Vom reveni încă asupra acestei
probleme a neutralității noastre, iar
până atunci ținem să declarăm că ni-
mic nu ne-ar putea face mai fericiți de-
cât convingerea că guvernul are toată
libertatea de acțiune necesară în vremuri
grele ca cele de acum.

**Preliminarii neutrale pentru
tratativele de pace.**

»Die Friedens-Warte« cunoscuta
revistă pacifistă din Zürich publică în
numărul ei din urmă un interesant
articol supt acest titlu, în care se
vorbește de punctele, unor tratative
de pace, lată, care ar fi aceste, după
»Die Friedens-Warte«:

1. Despre restabilirea Belgiei.
2. Integritatea teritorială în
Europa a Germaniei, a Franței, a
Italiai, a Monarhiei.
3. Autonomia pentru Finlanda,
pentru provinciile baltice, Polonia.
4. Incorporarea teritoriilor serbo-
macedonene în Bulgaria.
5. Garantarea drepturilor na-
ționalităților în țările naționale po-
liglote.
6. Redarea — ori schimbarea
— coloniilor germane în Africa.
7. Salvarea ideii »poartă de
chisă« în colonii.
8. Libertatea mărilor prin ga-
ranță internațională.
9. Întărirea raporturilor paș-
nice. Reclădirea instituțiilor din
Haga.
10. Conferință internațională
pentru a discuta suportarea egală
a tuturor bugetelor războinice.

Luptele dela Verdun.

In ajunul căderii cetății.—*Ravagii
cumplite.* — *Neliniștea Pari-*
ziului.

Cu privire la cucerirea fortului Vaux
de către trupele germane, se comunică din
cartierul general german următoarele amă-
nunte:

După ocuparea fortului Doua-
mont de către Germani, Francezii au
depus mari eforturi, pentru a contra-
balansa această pierdere. Tănuirile grele
germane se aflau însă deja la 5 Martie
numai la o depărtare de 5 kilometri
de simburile cetății iar spre ost tunu-
rile germane au distrus dela o depăr-
tare de 10 kilometri fortificațiile fran-
ceze. În 10 Martie artileria grea ger-
mană a năvălit în timp relativ scurt
întăriturile franceze din jurul fortului
chirassat Vaux, după care a urmat asal-
tul infanteriei germane, care a cucerit
acest fort.

Căderea Verdunului va aduce cu
sine spargerea acestui puternic front
francesc.

Din Berlin se comunică, că la ase-
diarea și cucerirea fortului Vaux a fost
de față și împăratul Wilhelm. Armata
de atac din fața Verdunului a conduse
principele moștenitor.

Primarul din Verdun soșit zilele
treceute la Genf spune că focul arti-
leriei germane a produs ravagii cum-
plite în Verdun și împrejurime. Zilnic
explodau de-asupra fortărețelor 4000
granate, cari distrugneau edificiile, ca-și
când ar fi fost din hârtie. Mândria ora-
șului Verdun, admirabila pădure de
brazii este complet distrusă. Pomii sunt
spintecați, iar pământul scoromit.

După știri din Geneva, neliniștea
în Paris e în creștere. Ziarele principale
pregătesc publicul cu căderea Ver-
dunului.

Hervé scrie în ziarul său »Victoire«
»Nici o teorie nu ne poate convinge,
că pierderea Verdunului ar fi numai
un eveniment de rangul al doilea.
Numai orbul nu vede că în momentul
acesta se decide soarta Franței și a
Europii.«

SITUAȚIA

campului de războiu

Am divuineasă am primit dela bu-
rou de presă al prim-ministrului ur-
mătoarele comunicate oficiale telegrafice:

Budapesta 9 Martie. — Din mare-
cartier general al nostru se comunică
oficial cu data de azi:

**În nordul monarhiei și pe
câmpul de operații din Balcani:**
Nimic nou.

La granițele italiene.

Pe frontul sud-vestic activitatea
războinică este încă și acum foarte
restrânsă în urma timpului nefavo-
rabil; numai în sectorul dela Coll
di Luna și la Monte san Michele
s-au dat eri lupte mai violente de
artilerie.

Generalul de divizie Hoyer loc-
țitorul șefului de stat major.

**Pe frontul anglo-franco-
ruso-german.**

Berlin, 9 Martie. — Buletinul ofi-
cial al marelui cartier general german
e pentru ziua de azi următorul:

Pe câmpul de operații dela
vest: Activitatea de artilerie s-a po-
tențat din nou de ambele părți la
o mai mare violență. Francezii au
ocupat din nou partea vestică a
trancheului dela mărișteja *Maisons
de Champagne*, în care eri s-a dat
luptă cu granate de mână.

La vest dela *Maas* trupele noas-
tre sunt ocupate cu curățirea cui-
burilor de Francezi cari se mai află
în pădurea *Corbului*. La ost dela
râu, pentru scuturarea legăturii po-
ziției noastre la sud dela satul *Dou-*
amont cu liniile din șesul dela
Woivre, după o pregătire temeinică
de artilerie, am ocupat printu un
atac splendid de noapte, sub con-
ducerea comandorului diviziunii de
rezervă Nr. 9, a generalului de in-
fanterie *Gurezky-Corniz* și cu re-
gimentele de rezervă din *Posen* Nr.
6 și 19 satul și fortul panșerat *Vaux*
precum și numeroase fortificații ale
dușmanului, cari stau în legătură
cu acesta.

În un mare număr de lupte
aeriane în regiunea *Verdun-ului*
aviatorii noștri au rămas învingători;
după cum s-a putut stabili cu si-
guranță, trei avioane dușmane au
fost împușcate. Avioanele noastre
s-au reîntors toate înapoi, mai mulți
din vitejii lor conducători sunt ră-
niți. Trupele dușmane din localitățile
la vest și la sud dela *Verdun* au
fost din belșug bombardate cu bombe.
În urma unui atac al unei esca-
drate aeriane franceze în cercul de
fortărețe dela *Mels* au fost omorâți
2 civili și au fost avariate mai multe
case private. În luptă aeriană a fost
împușcat avionul conducătorului es-
cadrei. El a fost făcut prizonier, în-
soțitorul său e mort.

La ost și sud-ost.

Ieșiri rusești contra pozițiilor
noastre de avant-posturi nu au avut
nici un rezultat. După cum se anunță
ulterior, în noaptea spre 8 Martie
au fost atacate de un balon al nostru
stabilimentele de gară de pe linia
spre *Minsk* precum și trupele duș-
mane din *Mir*.

**Câmpul de operații din
Balcani:**

Situația e neschimbată.

Complicarea situației

internaționale.

Pe ziua de azi avem de înre-
gistrat următoarele știri, de-o deose-
bită importanță pentru desfășurarea
aproiată a situației internaționale.

Războiul germano portughez.

Știri oficiale din Berlin comu-
nică că ambasadorul german din
Lisabona a primit ordin să-și ceară
pașapoartele. În consecință s'au es-
trădat și reprezentantului Portugaliei
la Berlin pașapoartele.

În nota germană, înmănată
guvernului portughez, se înșiră ac-
tele contrare neutralității săvârșite
de Portugalia față de Germania.
Nota germană încheie cu declarația,
că Germania se consideră în stare
de războiu cu Portugalia.

Criză ministerială în Italia.

După știri din *Lugano* este imi-
nentă în Italia o criză ministerială. Se
vorbește de demisiunea ministrului de
ră-boniu, ba chiar și de dimisia între-
gului cabinet. Nu este eschis, ca Gio-
litti s'ajungă din nou la putere.

Pe când unele ziare italiene spun,
că venirea la Roma a regelui nu stă în
legătură cu situația parlamentară, ziarul
»Giornale d'Italia« e informat, că ur-
mașul ministrului de războiu *Zupelli* va
fi *Altieri*. Retragerea lui *Zupelli* ur-
mează în urma unor divergențe ivite
între dânsul și generalistmul *Cadorna*.

**Raporturile germano-
americane.**

Din Berlin se anunță:

Biurul Reuter comunică, că
ambasadorul german contele *Be-*
rnstorff a prezentat în Washington
o notă în senzul, că guvernul ger-
man vrea să se supună dreptului
gînților, dacă și guvernul englez
va face aceasta.

Biurul Wolff observă la aceasta,
că contele *Bernstorff* a prezentat
de fapt o notă cu o reprivire isto-
rică, dar n-a făcut nici o propunere.

ȘTIRI.

- 10 Martie n. 1916.

Rectorul Universității din Cluj
despre *Carmen Sylva*. Cunoscutul sa-
vant ungar *Dr. Alexandru Marki*, rec-
torul universității din Cluj, la recentele
promoții ce s-au ținut în Aula
Universității din Cluj, a rostit o cuvân-
tare de doliu pentru *Carmen Sylva*,
Regina mamă a Românilor. Profesorul
Marki a scos în evidență marile cali-
tăți omenești ce le avea augusta moar-
tă. Relevedând activitatea ei literară,
constată, că pentru neamul românesc
poate avea toată admirația originii
cunoaște, că: un neam care poate avea
o regină atât de nobilă ca *Elisabeta*,
mamă rânților, condusă cuminte, își va
putea realiza menirea culturală în Bal-
cani. Ca exemplu rectorul *Marki* aduce
tinerilor promovați viața *Carmen Sylvi*:
Viață pentru cultivarea inimii, a sim-
țământului, a jertfei — viață, care își
are răsplata în însăși ființa ei.

Vorbirea frumoasă a rectorului
Universității din Cluj, emoționată de-un
profund umanism, a fost un omagiu
plios adus memoriei neuitatei *Carmen*
Sylvi și cu drept cuvânt trebuie să
multămească pe toți Românil.

O sabie de onoare pentru locot.
colonelul *Dănilă Pop*. Cîin *Cernași* se
anunță: Pentru a se răsplăti după cum
se cuvine apărarea eroică a *Bucovinei*,
la care acțiune au contribuit în mod
remarcabil colonelul *Fischer* și locot.
colonelul *Dănilă Pop*, consiliul comunal a
hotărât să cinstească în mod special
pe cei doi ofițeri superiori și să dea ex-
presiune recunoștinței Capitalei *Buco-*
vinei printu o frumoasă amintire. În con-
secință, Consiliul comunal al *Cerna-*
șului va oferi bravilor apărători al *Bu-*
covinei câte o sabie de onoare. Săbiile
acestea sunt terminate și poartă em-
blema orașului și semnăturii corespu-
nzătoare.

Fondul orfelinatului din Sibiu
Cetim în *Tei*. Rom: *Pauă* Martii, au
intrat la casa arhidiecezană 54,257
coroane pentru fondul orfelinatului ort.
român din Sibiu. Rugăm pe cei din
afară, ca listele donatorilor să nu ni
le trimită nouă, ci casei arhidiecezane,
împună cu banii colectați, pentru că
noi, spre evitarea confușiunilor, publi-
căm numai contribuțiile întrate la
casa arhidiecezană.

Mănuși lichide. Lipsa multe
te învață. »Zentralblatt für Chirurgie«
scrie că în lipsa de mănuși de gumă
s'a inventat acum un lichid numit »Ste-
rillin«, care înlocuiește mănușile. Opera-
teurii foloseau în casuri de infecție mă-
nuși de gumă, acum în lipsa de gumă
se spală mai întâi cu apă, apoi cu flu-
idul nou inventat, care e o amestecă-
tură de săruri cu celuloză. Aceste să-
ruri intră în porii mînei și substanța
de celuloză învăluie mîna întregă cu o
pătură subțire, care dacă se usucă pe
mână e totmai ca o mănușă și opera-
teurul poate lucra liniștit, fără a se
infecta cu bacteriile bolnavului. Noua
substanță s-a dovedit de cel mai bun
mijloc de desinfecție și în toate cli-
nicile să înceapă a se folosi acest nou
lichid, care înlocuiește întru toate mă-
nușile de gumă.

Cât păr are omul? »Deutsche
Parfümerie Zeitung« aduce un articol
interesant despre părul omului, din
peana medicului *Dr. Weiss*. După so-
costa acestuia omul are pe cap 171
fire de păr pe un cm \square , în barbă 23 fire,
pe mână sau braț 8 fire. Omul normal
are cu totul pe cap 80,000 pe celelalte

părți ale trupului 20,000 fire de păr
Greutatea medie a părului femese
este de 250 grame. Părul negru e mai
rar ca părul brunet și blond. Raportul
e următoriu 86: 97: 107. Un fir de
păr suportă o greutate de 180 grame,
fără să se rupă. Un om perde zilnic între
40-100 fire de păr. Un fir de păr are
o viață de doi până în patru ani iar firele
din gene și sprâncene c m 100-150
zile. Norocul e că nu cad deodată cipe
rând, altcum am avea după socoata *Dr*
Weiss la anumite perioade din doi la
doi ani o sumedenie de cheii Interi-
mail.

Omnia-Kino. Sâmbătă și Duminică
în 11 și 12 Martie 1916: Serată *Maria*
Carmi; Sărutările cari omoară, dramă
fantastică în 3 acte, în rolul principal
Maria Carmi. — Cadoul de ziua nasterii
lui *Teddy*, comedie în 3 acte. — Curs
de băi de la *Wichi*, după natură. —
Noutăți de pe câmpul de luptă (după
natură).

În pregătire: Autoritate secretă,
dramă detectivă.

Apollo-Bio. Sâmbătă și Duminică:
Program detectiv. »Un strigăt în noap-
te«, mare dramă detectivă în 3 acte,
în rolul principal celebrul detectiv *Al-*
vin Neuss. — Budapesta (*Vedeti*). —
Cadoul lui *Teddy* de ziua nasterii,
comedie în 3 acte. — *Muki* ca chinat
(Umor); *Nici unu* din doi (*Comedie* 1
act); *Luni și Marti*: *Aventura* prof. *Nik*
Fantom, partea, II-a.

Bibliografie.

În editura societății »Școala
Română« din *Suceava* a apărut și se
vând de vânzare Nr. 1. din *Biblioteca*
școlară religioasă, cuprinzând »Viața
școlărească din România«, de *Ve-*
lescu, de *Aurelian Tautu*, preot ort.-rom.
în *Boia*, (*Bucovina*). Ediția II. Preț
20 bani. Cu rugăciunile pentru sf.
cunoașterea și cu blestemurile asupra
spăriturilor rele, 40 bani.

Proprietar:

Tip. A. Muresianu & Branicse & Comp.

Redactor responsabil: Ioan Lăcea

Nr. Mag. 3544/916.

Provocare

referitoare la prezentarea prisoa-
selor de bucate și defăință anunțate
la subscrierul Magistrat orășenesc.

Pe baza ordinațiunei guver-
niale Nr. 3925/915 au fost con-
strâși toți producătorii și neprodu-
cătorii, adică fiecare posesor de pro-
vizioni, prin urmare și toate perso-
anele juridice, toate morile, în-
treprinderile industriale și comer-
ciale, autoritățile și instituțiunile
publice — toate au fost constrânse
a-și anunța la autoritățile compe-
tente în timpul dela 25 până la
inclusive 28 Noemvrie 1915 —
toate acele proviziuni de grân, de
săcură, de grâu mesteacă, de orz,
de ovăș, de făină și d. legumi fă-
inoase, cari tres sau prisosesc peste
trebuiețele căsniciei sau ale econo-
miei lor proprii.

Fiindcă dintre cei interesați o
grămadă de inși au întrelăsat să-și
anunțe prisoasele, guvernul con-
cede a se face anunțarea și ulter-
rior însă numai până atunci, până-
când păzitorii organelor de finanțe
nu au dat de urma lor sau până-
când încă nu s'a făcut arătare
din nici o parte despre acele pri-
soase.

Provocăm deci pe toți produ-
cătorii și neproducătorii, cari și-au
anunțat la Magistratul orășenesc
prisoasele în numitele bucate, în
făină și în legumi făinoase sau în
timpul dela 26-28 Noemvrie 1915
sau ulterior îi provocăm ca pri-
soasele anunțate să le transporteze
în magazinul filialei locale a bănoii
de credit generale ungare, în tim-
pul dela 15-31 Martie 1916. Ac-
cest local se chema mai înainte:
Moara thersiană din gară.

Plata prisoaselor predate se
face imediat la sunumita bancă în
bani gata.

Brassó, în 6 Martie 1915.

1-1 **Magistratul orășenesc.**